הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רפא רפב

*) (אף עַל גַּב דְּגַבֵּי קָרְבָּן מוּפָף כְּתִיב שְׁזוּמְנוּ כָּל הַיּוֹם, כְּבָר כָּתַב מַהֲרַ"ל יְשׁוּב לָזֶה בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת (מִנְהָגִים סִי' לז) עַיֵּן שָׁם).

נֶאֱמַר *) וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת' (שם כח ט) דְּמַשְׁמַע אִחוּר (מרדכי פרק כל כתבי (סִי' שנ"ח)). וְנוֹהֲגִין לְהַרְבּוֹת בִּזְמִירוֹת שֶׁל שַׁבָּת כָּל מָקוֹם לְפִי מִנְהָגוֹ. (ב) *וּבְכָל דָּבָר אִם לֹא אָמְרוּ אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ, מִלְּבַד אִם לֹא אָמַר לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת וְכוּ' (ט) [א] (ג) מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. וְיֵשׁ לְהַאֲרִיךְ (ג) (ד) וּלְהַנְעִים בִּזְמִירוֹת, וְאֵין לְמְחוֹת (ה) בַּמַּאֲרִיךְ בָּהֶם, אַף עַל פִּי שֶׁהַמּוֹחֶה מְכֻוָּן מִשּׁוּם בִּטּוּל תּוֹרָה (אור זרוע (סִי' מב)). וּמִכָּל מָקוֹם בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב לֹא יַאֲרִיךְ יוֹתֵר מִדַּי, כְּדֵי שֶׁיֹּאכְלוּ קֹדֶם שָׁעָה שִׁשִּׁית כְּדִלְקַמָּן סִימָן רפ"ח (ס"ט):

רפב קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְהַמַּפְטִיר בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ז' סְעִיפִים:

א מגִלָּה כ"א (ע"א)

א (ט) (א) אמוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה (ב) וְקוֹרִין בּוֹ (ג) (ג) שִׁבְעָה, (ד) וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף (ג) (ה) מוֹסִיף. הַגָּה: וְהוּא הַדִּין בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים (רמב"ם פרק י"ב מהלכות תפלה (סעי' ז') ותשובת מהר"ם (ד"פ סִי' ק') ובית יוסף (ד"ה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק"ב) בְּשֵׁם מִכְתָּם לְדָוִד (סִי' יג), אִם שָׁכַח לוֹמַר 'נִשְׁמַת' וְאָמַר 'יִשְׁתַּבַּח' כִּבְחִלּ, יֹאמַר 'נִשְׁמַת' אַחַר 'יִשְׁתַּבַּח' וְלֹא אַחַר הַתְּפִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וּכְשֶׁלְּמִי חֲגִיגָה (סִי' ד אות ה) כָּתַב שֶׁאִם אָחַר לָבֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת יַדְלֵג 'נִשְׁמַת' וְלֹא מִפְּסוּקֵי דְזִמְרָה, רַק לְעִנְיַן הַמְזוֹמָרִים שֶׁמּוֹסִיפִין בְּשִׁבְחָא אַף עַל פִּי שֶׁגַּם הֵם שְׁגּוּבִּו בְּמַעֲלָה, מִכָּל מָקוֹם 'נִשְׁמַת' עָדִיף, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשַׁלְמֵי חֲגִיגָה (שם אות ג) בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבוֹת בִּזְמִירוֹת שַׁבָּת 'לְיִשְׁרִים נָאוָה תְהִלָּה' (ההליט לג א) הַנּוּ"ן בְּקָמַ"ץ וְהָאֶלֶ"ף נָחָה, אֲבָל 'לְבִיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ' (שם צב ה) הַנּוּ"ן בְּפַתְּ"ח וְהָאֶלֶ"ף נָעָה בְּפַתְּ"ח. כִּי נְעִים נָאוָה תְהִלָּה' (שם קמז א) הַנּוּ"ן קְמוּצָה וְהָאֶלֶ"ף נָחָה. וְכָתַב בְּשֵׁם אַבְרְהָם (הלכות שחרית של שבת), בְּמִזְמוֹר 'רַנְּנוּ' (שם לג ח), 'יִירְאוּ מֵהֹ כָּל הָאָרֶץ' בְּשֶׁנֵּי יודי"ן בְּתִחְלָה. 'יִרְאוּ אֶת ה' קְדֹשָׁיו' (שם לד י) צָרִיךְ לוֹמַר הָרֵי"ש בְּשֶׁוּ"א וְהָאֶלֶ"ף נָחָה, לְהַבְדִּיל בֵּינוֹ וּבֵין 'יִרְאוּ מִשָּׁרֹשׁ 'רְאֹה', עַיֵּן רַד"ק (ההלים שם). 'כָּל טוֹב' (שם יא) הַשִּׁי"ת בְּחוֹלָ"ם. 'וְלֹא יֶאְשְׁמוּ' (שם כב) הָאֶלֶ"ף בְּשֶׁוּ"א נָח וְהַשִּׁי"ן בְּשֶׁוּ"א נָע. 'וְיִהְי נֹעַם ה'' (שם צ יז) בַּפְּסָרִים הַמְדֻיָּקִים הַיְשָׁנִים הוּא בְּאוֹנְיָ"ר. 'מְאֻמָּם עַד הֵמָּה' (שם קלה ח) בְּקָצֶ"ץ סְפָרִים כָּתוּב 'עַד' בְּוָא"ו, וְטָעוּת הוּא. וְכֵן כָּתוּב בְּקָצֶ"ץ 'וְנִתַּן אַרְצָם לְנַחֲלָה' (שם יב) וְטָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר 'נַחֲלָה', רַק לְקָמֶ"ץ (שם קלו כא) בְּכִי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ' אֵיתָא 'לְנַחֲלָה'. בְּנֶפֶשׁ 'נִשְׁמַת' 'וּרְוִיחָה' הַבַּי"ת (דְּגוּשָׁה) [רְפוּיָה] וּבְשֶׁוּ"א, וְהָרֵי"ש בְּחִירִ"ק. מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסִדּוּרִים 'וְיִשׁוֹרְרוּ' נָכוֹן לְדַלֵּג, וְאֵין לוֹמַר 'וּבְשִׁבְעַ' רַק 'וּבְשָׁבְעַ', הַשִּׁי"ן וְהַבֵּי' קְמוּצִים, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיֵד אֶפְרַיִם שֶׁהַנּוֹהֲגִים לוֹמַר וְכָל עַיִן לְךָ תְּצַפֶּה אוֹמְרִים הַיְ"ו בְּשֶׁוּ"א וְהַצַּדֵּ"י בְּפַתְּ"ח, וְהוּא טָעוּת, וְצָרִיךְ לוֹמַר הַיְ"ו בְּחִירִ"ק וְהַצַּדֵּ"י בְּשֶׁוּ"א, שֶׁאֵינוֹ מִלְּשׁוֹן אֶעֱרֹךְ לְךָ וַאֲצַפֶּה' (ההלים ה ד) שֶׁהוּא עִנְיַן תּוֹחֶלֶת וְתִקְוָה, רַק מִלְּשׁוֹן הַבָּטָה כְּמוֹ 'עֵינֵיהֶם בְּגוֹיִם תְּצַפֶּינָה' (ההלים סו ז) וּכְהַאי גַּוְנָא טוּבָא, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב מַהֲרַ"י צֶמַח (לחם מן השמים כו) 'שִׁיר לוֹמַר 'דַּעַת וְתִבוּנָה סוֹבְכִים הוֹדוּ' וְלֹא אוֹתוֹ. וְעַיֵּן בְּגֶן הַפְּלָגָה (סוף שו"ת גנת ורדים) סִימָן נ"ב כָּתַב, יֵשׁ נוֹסְחָא לוֹמַר 'שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ' וְכֵן הַכְּרִיעַ הָאבְּרְהָם (הלכות שחרית של שבת), וְגַם הוּא ז"ל צָדַד לוֹמַר כֵּן שֶׁהוּא בְּהַדְרָגָה מִפַּעֲלָה לְמַעֲלָה, אַךְ בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (תיקון סט דף קו.) הַנּוֹסְחָא 'שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים הַקֹּדֶשׁ' וְקִבְּלַת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי וְאוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר מִפְּרָט, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשו"ת מֵאִיר נְתִיבִים סִימָן ו' שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם גַּן הַמֶּלֶךְ לְהַפֶּךְ, וְלֵיתָא, שֶׁהֲרֵי סֵיָם וְקַבָּלַת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי תִּכְרִיעַ, וְאִפְשָׁר בְּנָתְנוֹ עַל מַה שֶּׁכָּתַב לְצַדֵּד מִפְּרָט דְּנִפְשָׁה. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם שְׁאִלוֹ וְאִלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וְאֵין לְשַׁבֵּשׁ הַנּוֹסְחָא הָאַחֲרוֹנָה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשַׁלְמֵי חֲגִיגָה (שם אות יז) שֶׁכָּתַב, וְכָתַב הָרַב זלזה"ה שֶׁאֵין לוֹמַר בְּתִפִלַּת שַׁחֲרִית 'זָכוֹר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית', כִּי אִם בְּעֶרְבִית וּבְמוּסָף, עַיֵּן שָׁם:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * **וּבְכָל דָּבָר וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ב) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ וְאִפְלוּ 'נִשְׁמַת',** הוּא מִדִּבְרֵי מֹשֶׁה (אות א). **וְאִם נִזְכַּר בְּשֶׁהִתְחִיל 'יִשְׁתַּבַּח' מִסְתַּבְּרָא שֶׁעַד שֶׁלֹּא אָמַר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֵל מֶלֶךְ וְכוּ' יַחֲזֹר,** לְ'נִשְׁמַת' וְיֹאמַר כַּסִּדְרָן. וְכֵן מִבְּזִקְרֵנוּ וּמִי כָּמוֹךָ, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (ח"א) בְּכְלָל י"ט דִּין ו'. **וְאִם אָחַר לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת** [1]**יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּדַלֵּג מִפְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְלֹא יְדַלֵּג 'נִשְׁמַת** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם בְּכְלָל י"ט דִּין ו' עַיֵּן שָׁם וְהָעַתִּקְתִּי לְעֵיל בְּסִימָן נ"ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן (ד') [ה], וּדְלֹא כְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁכָּתַב בְּסִימָן זֶה בְּהֶפְכִּי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמַהֲר לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע כְּוָתִיקִין: **(ב) וּבְכָל דָּבָר כּוּ'.** הַיְנוּ כָּל דָּבָר שֶׁמּוֹסִיפִין בְּשַׁבָּת, (ט) וַאֲפִלּוּ נִשְׁמַת: **(ג) מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.** אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁמַּחֲזִירִין אוֹתוֹ לִבְרֵכַת יוֹצֵר אוֹר, (ג) [א]אֶלָּא לְאַחַר תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה יֹאמַר כָּךְ בְּלֵי בְּרָכָה, וְיַתְחִיל מִשֶּׁבַח נוֹתְנִים וְכוּ', מַה שֶּׁאֵין כֵּן שְׁאָר זְמִירוֹת אִם שָׁכַח אֵין חִיּוּב לְאָמְרָן אַחַר הַתְּפִלָּה. וְאִם נִזְכַּר קֹדֶם שֶׁאָמַר בָּרוּךְ אַתָּה ה' יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת שֶׁלֹּא אָמַר לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת, [ב]אֲפִלּוּ דִּיֵּשׁ לַחֲזֹר וּלְהַתְחִיל מִלְּאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת וְפָרֵי מְגָדִים (א"א סק"ג), עַיֵּן שָׁם שֶׁנִּשְׁאָר בָּזֶה בְּצָרִיךְ עִיּוּן). כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כא ס"א), מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי [ג]שֶׁלֹּא יְדַלֵּג לְכַתְּחִלָּה הַנָּפֹשׁ דְּלֵאל אֲשֶׁר שָׁבַת אוֹ הַכֹּל יוֹדוּךָ כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בְּצִבּוּר, שֶׁהֲרֵי כָּל זֶה נִזְכָּר בַּדִּבּוּר (ח"ב קלב, רה:), שְׁמַע מִנָּהּ שֶׁנִּפְסַח בְּרָכָה כָּךְ הִיא: **(ד) וּלְהַנְעִים.** הַיְנוּ לְאָמְרָם (ג) בְּנִגּוּן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְעִימָה כְּעֵין שֶׁעוֹשִׂין בְּפִסּוּקֵי דְזִמְרָה, אֲבָל לֹא לְהַאֲרִיךְ הַרְבֵּה. וּכְבָר הִפְלִיגוּ הַקַּדְמוֹנִים בְּגֻנּוּת הַמְשׁוֹרְרִים הַמַּאֲרִיכִים וּמַפְרִידִים אוֹת מֵחֲבֶרְתָּהּ. וּמִכָּל מָקוֹם יְזָהֲרוּ לִקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל בִּזְמַנּוֹ. (ב"ח) [מָגֵן אַבְרָהָם] (סק"ה). אֶל אָרוֹן שְׁתֵּי חֲרוּזוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת בְּנֵי חָמֵשׁ תֵּבוֹת וְהַשְּׁאָר בְּנֵי אַרְבַּע תֵּבוֹת וּבִשְׁתֵּי אַחֲרוֹנוֹת בְּנֵי שֵׁשׁ תֵּבוֹת. וְהַר (ח"ב דף קלב.) וְהָאֲרִ"י ז"ל (שער מאמרי רשב"י פ' יתרו):

א (ט) **מוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה.** וְיֵשׁ לוֹמַר בָּרִיךְ שְׁמֵהּ בֵּין בְּשַׁבָּת בֵּין בְּחֹל. הָאֲרִ"י ז"ל (פרי עץ חיים שער קריאת ס"ת פ"ו). וְהַנּוֹתֵן סֵפֶר תּוֹרָה וְהַמְקַבְּלוֹ צָרִיךְ שֶׁיִּהְא בְּיָמִין. מִפְּנֵי סוֹטְרִים (פ"ג ה"י): **(ב) שִׁבְעָה.** הַטַּעַם שֶׁאִם יֵאָרַע לְאָדָם אֹנֶס וְלֹא בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל שִׁבְעָה וְלֹא שָׁמַע בְּרָכוֹ יַאֲזִין אָזְנוֹ לִשְׁמֹעַ שֵׁבַע פְּעָמִים 'בָּרְכוּ' וְיֵצֵא יְדֵי חוֹבָה. וְעַיֵּן בְּנֶפֶשׁ הַגְּדוֹלָה (הגב"י) מָה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַמַּבִּי"ט (ח"א סִי' קט): **(ג) מוֹסִיף.** וְהָרַשְׁבָּ"ץ (שו"ת התשב"ץ ח"ב סוף סִי' ע) כָּתַב דְּיֵצְשֶׁה דַּיְלֵן מְבָרְכִין אֵין לְהוֹסִיף מִשּׁוּם בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, וְכֵן רָאוּי לְנָהוֹג. וְהָאָוֹן הַמְּרַ"ש תִּקֵּן בְּקִרְאַ שֶׁלֹּא לִקְרוֹת יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה חוּץ מִמְּפְטִיר מִפְּנֵי טֹרַח הַצִּבּוּר. אַלְיָה זוֹטָא (סק"ב). וְעַיֵּן בְּתִשׁוּבַת גִּנַּת מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ט) כֵּן אִיתָא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות א): **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי וְיִתְחִיל וְכוּ' דְּאִי לָאו הָכִי אַפַּאי יְהֵיבָה קַאי: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְתוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ד): **(ד)** אַחֲרוֹנִים. **וּמוּטָב לְהִתְפַּלֵּל בְּיחִידִי מִלִּקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ:**

א (ט) חָמֵד מֹשֶׁה (סק"א) וּפְרֵי מְגָדִים (א"א ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְלִשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) דְּחוּק בָּזֶה: **(ב)** נִרְאֶה לִי. דְּהָא הַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמִין כֵּן אִיתָא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות א): **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי וְיִתְחִיל וְכוּ' דְּאִי לָאו הָכִי אַפַּאי יְהֵיבָה קַאי: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְתוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ד): **(ד)** אַחֲרוֹנִים. **וּמוּטָב לְהִתְפַּלֵּל בְּיחִידִי מִלִּקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ:**

א (ט) חָמֵד מֹשֶׁה (סק"א) וּפְרֵי מְגָדִים (א"א ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְלִשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) דְּחוּק בָּזֶה: **(ב)** נִרְאֶה לִי. דְּהָא הַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמִין כֵּן אִיתָא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות א): **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי וְיִתְחִיל וְכוּ' דְּאִי לָאו הָכִי אַפַּאי יְהֵיבָה קַאי: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְתוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ד): **(ד)** אַחֲרוֹנִים. **וּמוּטָב לְהִתְפַּלֵּל בְּיחִידִי מִלִּקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ:**

א (ט) חָמֵד מֹשֶׁה (סק"א) וּפְרֵי מְגָדִים (א"א ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְלִשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) דְּחוּק בָּזֶה: **(ב)** נִרְאֶה לִי. דְּהָא הַטַּעַם מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וְלִשׁוֹן שו"ע הָרַב (ס"ב) הוּא: נכון לאומרו אחר התפלה [ומשמע שאינו חובה]. **ב]** ובשו"ע הרב (שם) כתב: ומכל מקום אם נזכר בתוך התפלה אפילו קודם שסיים ברכת יוצר לא יחזור לראש הברכה בשבילו הואיל ואינו אלא מנהג בעלמא (והוא הדין שלא יאמר אותו לבדו במקום שנזכר כיון שאינו שייך שם). **ג]** בשו"ע הרב (שם) כתב שאין חובה לומר הכל יחוד או אל אדון ואם רצה אינו אומרם כלל. **ד]** בקצות השולחן (סי' פג בדי השלחן סק"ב) כתב שמדברי שו"ע הרב (ס"ב) מוכח שפסוקי דזמרה קודמים לנשמת.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רפב

ומוּתָּרִין). וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבְיוֹם טוֹב (ו) אֵין (ז) לְהוֹסִיף (ר"ן (מגילה) פרק הקורא (יב: ד"ה מתני')), וְכֵן נָהֲגוּ בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ, (ז) מִלְּבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁמּוֹסִיפִין הַרְבֵּה. גַּם בְּכָל יוֹם טוֹב (ח) אֵין הַמַּפְטִירִין מִמְּנִין הַקְּרוּאִים, כְּדִלְקַמָּן (ס"ז):

ב [ב]מֵאַחַר לִקְרוֹת עוֹלִים הַרְבֵּה, אַף עַל פִּי שֶׁקָּרָא זֶה מַה שֶּׁקָּרָא זֶה וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ, (ט) אֵין בָּכְךָ כְּלוּם. הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹסְרִים (מרדכי סוף מגילה (פ"ל מ' תתמ)), וְכֵן נָהֲגוּ בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ, (ס) (י) חוץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁנָּהֲגוּ לְהַרְבּוֹת בַּקְּרוּאִים וְנָהֲגוּ כַּפָּסְקָא הָרִאשׁוֹנָה:

ג [ג]הַכֹּל עוֹלִים (ו) (יא) לְמִנְיַן שִׁבְעָה, אֲפִלּוּ אִשָּׁה (ו) (יב) וְקָטָן (יג) שֶׁיּוֹדֵעַ לְמִי מְבָרְכִין, אֲבָל אִמְרוּ חֲכָמִים אִשָּׁה לֹא תִּקְרָא בְּצִבּוּר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר. הַגָּהּ: וְאֵלּוּ דַּוְקָא מִצְטָרְפִים לְמִנְיַן הַקְּרוּאִים, אֲבָל לֹא שֶׁיִּהְיוּ (יד) כֻּלָּם נָשִׁים אוֹ קְטַנִּים (ר"ן (מגילה יב. ד"ה סכנ) וריב"ש (פ' לה)). וְדִין עֶבֶד כְּנַעֲנִי כְּדִין אִשָּׁה, אֲבָל אִם (טו) אָמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל מֻתָּר לַעֲלוֹת (הגהות מיימוני פרק י"ב מהלכות תפלה (פות ם)). וְאָסוּר לִקְרוֹת (טז) בְּרֹאשׁ מְגִלָּה. וְאֵין אִסּוּר לִקְרוֹת עִם הָאָרֶץ נִכְבָּד עָשִׁיר וּגְדוֹל הַדּוֹר לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם, כִּי אֵין זֶה בִּזָּיוֹן לְתַלְמִיד חָכָם, רַק כָּבוֹד לַתּוֹרָה שֶׁמִּתְכַּבֶּדֶת בַּאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים (א"ז) [תשב"ץ קטן (פ' קפט)]. וּמִמְּזַר (יז) מֻתָּר לַעֲלוֹת לְסֵפֶר תּוֹרָה (מהר"א מפראג (מגלת ספר קנ)). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קל"ו מִפְּנֵי הַקְּרוּאִים:

ד [ד]נוֹהֲגִים (יט)

ב הֵרִיב"ש בִּתְשׁוּבָה (סי' פד). ג שָׁם בְּגְמָרָא (כג:). ד טור. וְאָמְנָם שֶׁפִּיר בֵּין לְמַאן דְּאָמַר מַפְטִיר עוֹלֶה וּבֵין לְמַאן דְּאָמַר אֵינוֹ עוֹלֶה שָׁם בְּמַגִּלָּה.

בְּאֵר הַיטֵב

וְדָרִים (אר"ח כלל ב) סִימָן (נ"ג) [כ"ג] וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן קצ"ג וְעַיֵּן יד אַהֲרֹן (הגה"ט): (ז) לְהוֹסִיף. וּכְשֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת לְכָל"י עָלְמָא מֻתָּר לְהוֹסִיף. לְבוּשׁ (ס"ח). וּכְשֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת אֵין לְהוֹסִיף, מִשּׁוּם שֶׁרָאשֵׁי הַפָּרָשִׁיוֹת מְכֻנָּיִם שְׁמָסַיְמִין בְּמִלֵּי דְּכַפָּרָה לָכֵן טוֹב שֶׁלֹּא לְשַׁנּוֹתָם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): ב (ה) חוץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. וְכֵן בְּחֻתָּנָה, וְעַיֵּן בֵּיצָה אַהֲרֹן (הגב"י): ג (ו) לְמִנְיַן שִׁבְעָה. אֲבָל לֹא לְמִנְיַן שִׁלְשָׁה. נִפְסָק הַגְּדוֹלָה (הגה"ט): (ו) וְקָטָן. אֲבָל לְהְיוֹת הוּא מִקְרֵא אֵינוֹ יָכוֹל עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. נִפְסָק הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת בֵּית יוֹסֵף. אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא קָטָן קוֹרִין אוֹתוֹ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו). וּמִשְּׁמַע מִכָּאן דְּאִשָּׁה חַיֶּבֶת לִשְׁמֹעַ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּשֶׁלֹּא יִקְרְאוּ לָהֶם לַתּוֹרָה, אֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בָּזֶה. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּבְשַׁבָּת שֶׁקּוֹרִין שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת יֵשׁ לִקְרוֹת מִנְיַן חֲצִי הַקְּרוּאִים מֵהַשִּׁבְעָה בְּכָל סִדְרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁקּוֹרֵא לְהָרְבִיעִי קְצָת מֵהַסֵּדֶר רִאשׁוֹן וּמֵהַסֵּדֶר שֵׁנִי שְׁלִשָּׁה פְּסוּקִים עַל כָּל פָּנִים, (ו) וְאֵין לְחֹשׁ בְּמֶה שֶׁיּוֹסִיף עַל הַשִּׁבְעָה בְּסֵדֶר שֵׁנִי, כֵּיוָן דְּאֵין שׁוּם חִיּוּב מִן הַדִּין לְהוֹסִיף: (ו) אֵין לְהוֹסִיף. וּכְשֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת (מ) לְכָל"י עָלְמָא מֻתָּר לְהוֹסִיף עַל שִׁבְעָה כְּמוֹ בְּשְׁאָר שַׁבָּתוֹת, דְּכִי בְּשְׁבִיל שֶׁפְּתוֹסַף בּוֹ קְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב נִגְרַע מִמֶּנּוּ הַמַּעֲלָה דְּשְׁאָר שַׁבָּתוֹת, (ט) אַף כְּשֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת טוֹב לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְהוֹסִיף עַל שִׁבְעָה, מִשּׁוּם שֶׁרָאשֵׁי הַפָּרָשִׁיוֹת מְכֻנָּיִם שְׁמָסַיְמִין בְּמִלֵּי דְּכַפָּרָה: (ז) מִלְּבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. דְּכְדֵי שֶׁיִּזְכֶּה כָּל אֶחָד לִקְרֹא בַּתּוֹרָה בְּעֵת סִיּוּם הַתּוֹרָה אוֹקְמֵי אַדִּינָא כְּרַב הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּתִּירִין לְהוֹסִיף בְּיוֹם טוֹב: (ח) אֵין הַמַּפְטִירִין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלַמַּפְטִיר קוֹרֵא פָּרָשָׁה בִּפְנֵי עַצְמָהּ בְּחוֹבֶת הַיּוֹם, (י) וּמִזֶּה מְמֵילָא גַּם כֵּן רָאֲיָה דְּנָקְטִינַן לְדִינָא כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה דְּבְיוֹם טוֹב מֻתָּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים וּכְדִלְקַמָּן: ב (ט) אֵין בָּכְךָ כְּלוּם. (י"ל) אֵינוֹ עוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן, (יא) אִם לֹא שֶׁהוֹסִיף לְכָל הַפָּחוֹת שְׁנֵי פְּסוּקִים עַל מַה שֶּׁקָּרָא הָרִאשׁוֹן דְּאָז דִּיעֲבַד עוֹלֶה לַמִּנְיָן וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן קל"ז: (י) חוּץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. יֵשׁ אוֹמְרִים (יג) דְּהוּא הַדִּין בַּחֲתֻנָּה, א]אֲבָל מִנְּהָגֵנוּ שֶׁלֹּא לִקְרֹא לָזֶה מַה שֶּׁקָּרָא כְּבָר אֶחָד (יד) אַף בַּחֲתֻנָּה, לְבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה נוֹהֲגִין כְּרַמ"א [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד)]: ג (יא) לְמִנְיַן שִׁבְעָה. אֲבָל לֹא לְמִנְיַן שְׁלִשָּׁה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]. וּבְעוֹלַת שַׁבָּת (סק"ג) כָּתַב עוֹד דְּהוּא הַדִּין לְמִנְיַן אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה שִׁשָּׁה שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְיוֹם טוֹב וְיוֹם הַכִּפּוּרִים גַּם כֵּן אֵין עוֹלֶה: (יב) וְקָטָן. וְאַף אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא קָטָן קוֹרִין אוֹתוֹ [רי"ט (מהרי"ט ח"א סי' קמה) וְרַדְבַּ"ז (ח"א סי' תקסו)], וְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁאֵין אָנוּ מְחֻיָּבִין לִקְרוֹתוֹ, דְּמִצְוַת עֲשֵׂה דְּיִקְּדְּשָׁתוֹ' לֹא נֶאֱמַר עַל כֹּהֵן קָטָן, דְּהָא כְּתִיב (ויקרא כא ח) 'כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב' (מו) וְקָטָן לָאו בַּר עֲבוֹדָה הוּא. וְכֵן נוֹהֲגִין בְּיָמֵינוּ שֶׁכְּשֶׁאֵין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כֹּהֵן שֶׁהוּא בֶּן שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה קוֹרִין יִשְׂרָאֵל בִּמְקוֹם כֹּהֵן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) ט"ז (סק"א) וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים דְּכֵן הוּא גַּם כֵּן מִנְהָגֵנוּ, וְדִלְא כַּלְבּוּשׁ (ס"ד): (ס) לְבוּשׁ (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): (י) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א): ב (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (יב) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל. אם לא במקום דלא אפשר בענין אחר דעל כרחך צריך לקרות לרביעי מה שקרא כבר משום סתקא דיומא, וכגון ההוא דסקיע ו' לקמן, עיין שם [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב)]: (יג) מ"ב. וְהוּבָא גַּם כֵּן בְּכַאר הַיטֵב (סק"ה): (יד) וְהוּא הַדִּין כְּשֵׁשׁ חִיּוּבִים גַּם כֵּן אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה. כֵּן מִשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): ג (מו) וּבְחִדּוּשֵׁי הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר דָּחָה זֶה, דְּהָא בְּעֵל מוּם מִצְוָה לְקַדְּשׁוֹ כְּדְאִיתָא בְּסִפְרֵי (תור"כ ויקרא כא א) אַף עַל גַּב שֶׁאֵינוֹ רָאוּי גַּם כֵּן לַעֲבוֹדָה: (מז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) כְּשֵׁם פּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) שֶׁהַקְּשָׁה דְּהָא אִיתָא בְּמִשְׁנָה (מגילה כד:) דְּקָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְהַיְנוּ מִשְּׁתָּמָא דְּהוּא עֲצָמוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת הַפָּרָשָׁה שֶׁלּוֹ וְאַמַּאי אָסְרוּ לִהְיוֹת מַקְרֵא, וְלִפְיָכְךְ מִסְּקְפֵק הַפְּרִי מְגַדִּים בְּעֶצֶם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ד) ובמקצת מקומות אף בשבת חתונה. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ה) מבואר שנשים פטורות מקריאת התורה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah